

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Scumpirea banilor.

Poate, că unii dintre cetitorii noștri vor clăti din capete, când vor auzi că să mai scumpesc și banii. Nu-s scumpi destul toți articlii de mâncare și îmbrăcăminte? Ne mai trebuie să se scumpească și banii? Nu-s ei scumpi destul, că abia poți câștiga atâta, ca să-ți poți împăca trebuințele de toate zilele? Dar nu în înțelesul acesta să vor scumpi banii, ci să va scumpi adecă dobânda (camăta) acelor.

Banca Austro-Ungară, care în timpuri bune și rele a dat împrumuturi tot numai cu 3½ dobândă, a vestit în toamna trecută, că nu mai poate da banii astfel, ci trebuie să urce dobânda cu un procent, adecă la 4 ½%.

Urcarea aceasta a suprins cu deosebire institutele mai mici de bani, cari stăteau în legătură cu ea, fie prin aceea, că făceau avanzuri acolo, fie că depuneau cambii în valoarea împrumuturilor făcute. Pe cei inițiați în afacerile de bancă însă nu i-a suprins de loc aceasta, de oare-ce numai banca Austro-Ungară avea procentul așa ieftin.

Urcarea intereselor la banca Aus-

tro-Ungară, a fost îndreptată mai cu samă împotriva băncilor din Ungaria, de oare-ce cele din Austria nu prea erau avizate la aceea, ci mai mult la banca lui Rothschild, apoi la Länderbank, Union-Bank, Bankverein ș. a.

Băncile din Ungaria căutau de regulă mai întâiu banca Austro-Ungară, la care după cum am zis și mai sus își depuneau cambiile lor din portofeluri, pentru că în schimbul aceloră să poată căpăta sumele de lipsă în număr, iar când venea sorocul de plată sau cadența aceloră, atunci sau că să schimbau cu altele, sau că să plătea suma în număr, adecă în bani gata.

Urcarea dobânzilor chiar pe toamnă, când de regulă sunt cele mai multe daturi, a produs oarecare senzație în cercul finanțierilor noștri, așa că unii să și gândeau la urcarea procentelor și la institutele noastre dela 8% la 9%.

Mai înainte când băncile cele mari dedeau împrumuturi cu câte 3—3 ½%, puteau da și cele mai mici împrumuturile cu câte 5—6%, de oare-ce aveau și ele 2—3% proviziune pentru mijlocirea împrumuturilor. Astăzi însă, după ce acelea ș'au ridicat procentul, sigur că și cele din urmă vor trebui să le urmeze.

Urcarea procentelor la bănci, va apăra mai tare pe economi, de oare-ce ei nu-și vor putea ridica după plac prețul bucatelor și al vitelor, ca neguțătorii și meseriașii, cari mai ușor își pot ridica prețul mărfurilor și a al manufacturilor lor prin așa numitele cartelari (insoțiri).

Prețul bucatelor îl stabilește de regulă bursa (târgul bucatelor) din capitalele mari europene și americane, fără a ținea cont de împrejurările economice. Bursa în cele mai multe cazuri, are în vedere mai întâiu interesul său propriu și numai în a doua linie interesul economilor.

În Germania încă a ridicat însoțirea băncilor mai mari procentele într'un timp, dar banca statului odată a sărit în ajutorul celor interesați reducând dobânzile capitalelor sale, ceea-ce a avut o înfrunțare foarte binefăcătoare asupra publicului interesat.

Ar fi deci tare de dorit, ca și la noi să se întâmple aceasta! Atunci nu ne temem de urcarea procentelor nici chiar la institutele noastre mai mici de credit de oare-ce într'un asemenea caz ele vor putea acorda și pe viitor împrumuturile tot în condițiile de până acum.

Ioan Georgescu.

FOIȚA

OGLINDELE

Am cetit altă dată, nu mai știu în ce carte,
Că într'o țară mare, de aici nu departe,
Plăcuta frumsețe trecea de urăciune:
Câți să 'ntâmpla s'o aibă să socoteau slutiți;
Iar frumoși de minune
Să socoteau aceia ce erau mai pociți.
Oglinzi ca să se vază nu să afla în țară,
Și era poprit lucru să s'aducă d'afară
Așa fiește cine
Socotea despre sine
Ceia ce auzea,
Căci chiar undele gârlei ce curgea prin cetate,
Erau atât de negre ș'atât de 'ntunecate,
In cât nu putea omul nici umbra a'și vedea.
Dar după multe zile, și vreme 'ndelungată,
O corabie mare, cu oglinzi încărcată,

Trecând pe lângă țara de care vă vorbesc,
O apucă furtuna, o furtună cumplită;
Sau ca să zic mai bine, furtună norocită,
Pricină de prefaceri, de un folos obștesc;
Și pentru al obștei bine, o pagubă ori-care
Nu mi se pare mare;

Mai vârtos când aceasta nu s'atinge de mine.
Impinsă de talazuri corabia slăbită
Să sfărâmă, dar marfă puțină s'a 'necat;
Și în a ei pornire, unda neîmblânzită
Oglindele mai toate le scoase pe uscat.
Locuitorii țării,
Câți să aflau atunci pe țărmurile mării,
Cu toți alergară,
Și 'n grab le adunară,
Să priviră în ele, și cuprinși de mirare
Văzură adevărul mulți însă cu 'ntristare,
Dar aflând dregătorii de minunea întâmplată,
Porunciră îndată,
A să sparge cu petri ș'a să desființ
Oglindele acelea ori unde s'ar afla.

Multe să sfărmară, dar ascuseră multe,
Acei cari porunca nu vrură s'o asculte.
Și din vremea aceia toți oamenii frumoși
Arăt câte o oglindă acelor urăcioși.

M. Alexandrescu.

Părintele Arvinte.

— Poveste din popor de I. Pop-Reteganel. —

Bine zise moș Arvinte:
Vai de cap unde nu-i minte.

Sus în sus în sus în cei munți secreți
trăia odată, de mult, un sihastru alb ca oia
de bătrân și gârbovit de spate ca o leucă;
lumea-i zicea părintele Arvinte. Nime nu-l
știa când s'a așezat pe acelea locuri, de unde
a venit, și cum a ajuns el chiar acolo? Dar
părintele Arvinte era om cucernic și cu frica
lui D-zeu trăia înfrânat de toate poftele tru-
pești, numai în post și'n rugăciuni își petre-

Sinodul protoprezbiteral al tractului Orăştie.

B.) Afacerile şcolare.

Instrucţiunea la şcolile noastre confesionale a urmat în decursul anului în mod normal şi cu puţine excepţiuni învăţământul a decurs regulat, iar sporiul la finea anului în general s'a arătat suficient.

Conspectul despre frecventarea şcolii prezintă următoarele date: 1. Şcolari obligaţi, dela 6—12 au fost, copii: 1411, fete: 1337, la olaltă 2748; dela 12—15 ani copii 541; fete 474 la olaltă 1015.

Au umblat la şcoală de fapt dela 6—12 ani 1683 copii, 1382 fete; la olaltă 3065; dela 13—15 ani 493 copii, 1382 fete; la olaltă 3065; dela 13—15 ani 493 copii, 443 fete; la olaltă 936.

Suma tuturor şcolariilor, cari au umblat la şcoală în anul curgător este 2139 copii, 1780 fete; la olaltă 3919, iară în anul trecut 2054 copii şi 1622 fete; la olaltă 3676.

Şcolarii sunt după progres: distinşi 546, buni 1606, debili 1479; după confesiune: 3782 gr.-or., 110 gr.-cath., 9 de altă confesiune, — români 3882, maghiari 6, de alte naţionalităţi 1.

Provăzuţi cu cărţile şcolare peste tot 1814, în parte 1298, neprovăzuţi 731. Prelegerile s'au început la 1-a Sept. şi regulat fără întrerupere la 1-a Oct., şi s'au încheiat la 31 Mai, afară de Vinerea şi Orăştie, unde s'a încheiat în prima jumătate a lunii Iunie.

Şcolari prezenţi la examen au fost peste tot 2130.

cea viaţa. Iarna, vara el era tot în munte; oamenii mai milostivi de pe la poalele muntelui îi duceau merinde, iar' el ruga pe Dzeu pentru sufletul lor. În sfânta zi a învierii Domnului însă să trăgea şi el la bisericuţa din sat, atunci apoi în toată ziua da sfaturi înțelepte la cei ce mergea la el. Şi cine nu mergea atunci la biserică, iar' după sfânta slujbă, cine nu rămânea în pînțirumul bisericeii să asculte sfaturile moşului Arvinte, a părintelui?

Când a mâncat cele din urmă Paşti, a spus oamenilor păţaniile sale, cari şi eu voi să vile spun, după cum le auzii dela aceia, cari le auziră chiar din rostul fie ertatului părinte.

Iată cum le spuse el:

— Dragii mei! Nu în munţii acei secreţi m'am născut eu, nu, eu m'am născut colo departe la ţară, unde să face păpuşoiul, şi grâul şi vinul.

Când am început a cunoaşte lumea mi-am murit mama, iar' când eram de cinci-sprezece-seas-sprăzece ani, muri tata, şi eu rămă-

Conspectul şcolar Nr. II despre starea edificiilor şi ajustarea lor arată, că sunt 38 edificii proprii, 11 închiriate, 34 corespunzătoare şi 14 necorespunzătoare, loc pentru gimnastică au 6.

Grădini şcolare 27, necultivate de loc 6, — iară 21 cultivate, însă a căror cultivare abia e îndestulitoare afară de unele mici excepţiuni.

În acestea şcolile sunt 65 mese, 379 bănci, 100 scaune, 11 scrine, 65 table negre, 12 maşini de cetit, 38 maşini de comput, 532 tabele de cetit, 188 tab. de istoria naturală, la 11 şcoli aparate fizice, 86 mape geografice, 12 globuri, modele pentru desemn 50, biblioteci 6, cu 332 tomuri, aparate de gimnastică 10.

Conspectul Nr. III. despre averea şcolilor să cuprindă în averea bisericască despre care voi raporta la titlul afacerilor epitropeşti.

Conspectul Nr. IV. despre salariile învăţătoreşti să prezintă astfel:

1. Din fondul bisericilor 6440 Cor.
2. Dela popor din darea culturală 16,911 Cor.
3. Dela com. politice 7200 Cor.
4. Dela stat 1132 Cor.
5. Din victuale 160 Cor.

Cuincuenale să dau:

a) Dela com. bis. şi politice 1150 Coroane.

b) Dela stat 380 Cor.

Suma generală a salariilor ce s'au plătit este de 18,690 coroane.

Conspectul Nr. V. despre şcolile şi învăţători arată, că tractul are peste tot 50 de şcolile proprii, priu urmare în 12 comune nu sunt şcolile proprii ci sunt afiliate.

Elevi de ai noştri cercetează şcolile medii rom. gr.-or. 4, gr.-cath. 1, străine 52 elevi.

sei gazdă bună, cu loc destul, cu vite bune. şi cu casă cum îi data. Dar' la bătrâneţe silit am fost să las câmpia cea bogată şi să mă trag în secreţii de munţi, unde şi muşchiul să teme să crească, şi m'am tras acolo, ca să mi spălesc păcatele de tinereţe. Şi nu mi pare rău după lumea cea mare, care o am lăsat, numai de s'ar milostivi Dumnezeu să mi ierte greşelele cele de voie şi cele fără de voie, cari le-am făcut cu priceperea sau şi numai cu gândul.

Auzind oamenii vorbele bătrânului, toţi îi făcură cruce şi să gândeau că cine ştie ce păcate, mari o fi făcut părintele Arvinte. Şi moşneagul pricepu gândul lor, deci nu-i lăsă în denumerire, ci le spuse:

— Dragii mei, cel mai mare păcat îl face omul care n'ascultă sfaturile părinţilor săi, eu încă n'am ascultat sfaturile tatălui meu, de aceea sunt silit a mă osândi până voi avea zile, că baremi la a doua înviere să dobândesc ceriul; iată cum s'a întâmplat.

Când trăgea tata de moarte, m'a chemat la paţul lui şi mi-a zis: »Fiule! Numai

Dintre învăţători sunt definitivi 32, provizori 15, toleraţi 13, — bărbaţi 58, femei 2, total 60.

Conspectul Nr. VI. arată, că a fost absolvenţi de pedagogie cu testimoniu de calificatiune 2, fără testimoniu de calificatiune 3, frecutanţi la institutul pedagogic 6.

În decursul anului s'au deschis concursuri învăţătoreşti la mai multe şcolile şi s'au definitizat învăţători la şcolile din Boiu, Ludeşti-Costeşti, Poiana şi Balşa.

Ca momente mai însemnate din viaţa şcolară amintesc, că dl inspector regesc de şcolile a vizitat şcolile de peste Murăş; cu ocaziunea vizitaţiunii au ridicat foarte multe excepţiuni şi arătându-le la Ven. Conzistor s'au luat la răspundere organele subalterne din parochii şi s'au îndatorat a îndrepta toate greşelile aflate.

S'a dat cerculariu, pentru-ca numirea oficioasă a şcolilor să fie: Şcoala populară confesională rom. gr.-or.

S'au ținut conferinţele învăţătoreşti la 21 şi 22 Aprilie, — s'au admis în şcoală cartea de cetire şi gramat. maghiară de Dr. Schullerus şi I. Popovici ca manual didactic.

Sau făcut examenele la finea anului şi s'au raportat despre rezultat.

Comunele: Băcăinţi, Bozeş, Bulbuc şi Orăştioara de sus au făcut planuri pentru a zidi şcoli noi.

Şcoala din Măgura a fost şi este ameninţată şi privită ca neexistentă, iară antistiilor din comunele Toltia şi Măgura li-s'a dat ordin să silească a să da copii la şcoala de stat din Jeleđinţi. La cererea credincioşilor noştri de acolo însă s'u făcut recurs în contra hotărârei comitateneze la Dl Ministru de

pe tine te am urmaş în toate bunurile mele, câte mi le-a dat D-zeu, şi bucuros te las încredinţat fiind că vei fi drept urmaş al meu, după cum fusei şi eu al tatălui meu. Până acum te-ai purtat bine, mulţămesc tatălui celui de sus că mi te-a dat cuminte şi înțelept, de acum fă cum te-a îndreptat D-zeu, dar nu uita nici vorbele mele. Mai întâiu să ştii fătul meu, în slujbă împărătească nu intra, a doua: copil de suflet nu primi şi-a treia: nu spune muierei tale toate tainele.

Mai mult n'a putut grăi bunul meu tată, căci i-s'a încheştat gura pe vecie.

După-ce petrecui pe bătrânul la celea vecinice, după-ce mai trecu din vreme şi mi-să alină supărarea, mă sfătuiră neamurile să mă însor. Şi mă însurai, că atunci nu era ca azi, să stea feciorii holtei până vor scăpa de secreata de cătănie, nu, atunci feciorii să însurau îndată ce chipzuiau că pot ţinea casă, apoi, de cerea lipsele ţărei — cătănea si însurat, de unde nu — rămânea fiecare la trebile sale acasă. Destul că m'am însurat şi căţi-va ani am dus zile albe cu nevasta.

culte, de unde încă nu s'a primit rezultatul. —

Aceasta este în general starea în vătamântului în școalele noastre confesionale și să mai cere multă activitate și mari jertfe dela noi, ca să putem înainta așa, după cum să așteaptă.

(Va urma.)

Agricultură.

L I N T E A

Lintea este una din plantele leguminoase comestibile, care aparține mai mult cultivei mici.

Există mai multe varietăți de lințe dintre cari cele mai întrebunțate în cultură sunt: lintea cu bobul lat și de culoare verzue și lintea cu bobul mai puțin lat și de culoare roșcată-ruginie. Mai există varietăți de toamnă și de primăvară. Cea mai cultivată este varietatea de primăvară. Cea mai căutată în comerț este varietatea cu bobul lat și de culoare verzue, în special varietatea cunoscută sub numele de »lințe de Stöckerau«.

Lintea reușește până și în climatele mai aspre, preferă însă regiunile mai uscate.

Pământurile mai calcaroase sunt considerate ca cele mai bune pentru lințe. Și în pământurile argilo-nisipoase (chișăioase) crește bine, cu condițiune ca să nu țină umezeală. Lintea este considerată ca una din plantele cari să mulțumesc și cu pământuri mai sărace.

Fiind că are înrădăcinare slabă îi place un pământ cât mai bine lucrat și mai curat. După plante prășitoare îi merge bine.

Lintea fiind foarte simțitoare la

Odată să aude vorbă din om în om, că la curtea împăratului, să caută un om sprinten și cuminte, ca să fie pus într-o slujbă împărătească. Muierea mea încă aude vorba, că împăratul ședea chiar la noi în sat, și nu-mi dă pace, tot stă de mine să merg și să merg la împăratul să cer slujba. Și n'am scăpat de gura muierei până m'am dus la împăratul și am cerut slujba; și mi-o dete împăratul că eram om sprinten ca prisnelul. Și nici nu-mi păru rău că am intrat în slujba împărătească, că plată aveam bună, iar de lucru mai nimic, numai cât grijiam de-o pasăre care era închisă în cușcă de drot (sârmă), îi dam apă și de mâncare, apoi dormiam ca un popă. Tot nu am umblat rău, cu toate că am călcat porunca tatălui meu, așa mă gândeam eu atunci în mintea mea cea ne-coaptă. Odată merg acasă și aflu încălzindu-să la foc un copilandru ca de 11—12 ani. Ce copil e acesta muiere hăi? întreb pe nevasta mea, că noi n'aveam nici un copil la oală.

— Un biet copil sărac, umblă a cerși

frig, să recomandă a nu să sămăna prea de vreme, acolo unde este temere de răceli mai târziu, și cel mai curând pe la mijlocul lunii lui Aprilie. Cantitatea de sămânță ce să sămăna la hectar, este: prin împrăștiere 15—2 hectl. = 120—180 kgr., iar' cu mașina în rânduri 1—1.5 hectolitri = 80—120 kgr.

Să recomandă mult a să sămăna în rânduri la distanță de 20—25 centimetri între rânduri în timpul vegetației, în caz când o năpădesc buruienile, să va plivi sau chiar săpa printre rânduri.

Lintea este bună de recoltat când păstăile dela basa trunchiului au ajuns la maturitate, adică au început a lua o culoare brună.

Recolta să face prin cosire sau smulgere cu brațele. Ultimul sistem este mai lesnicios. După smulgere să fac mici grămezi pe loc și să lasă să se usuce, ceea-ce să și întâmplă după 4—5 zile, dacă timpul este frumos și călduros. Cum de obicei, după cum am spus mai sus, lintea să cultiva pe suprafețe mici și aproape numai de către micii cultivatori, treeratul să face numai cu caii sau cu mlăcii.

Lintea ca majoritatea leguminoaselor este foarte productivă. Într'un pământ potrivit și într'un an priincios, dă și până la 20 hl. la hectar, în mijlociu produce însă 12 hl. la hectar.

În alte țări, lintea este foarte căutată pentru menaj, căci este nutritivă și să poate găti în multe feluri.

Recomandăm cu tot dinadinsul cultura acestei plante, precum și introducerea consumațiunei ei în obiceiurile țaranului. În ori-ce caz, s'ar putea exporta în condițiuni avantajoase de preț.

M. P.

prin case, l'am lăsat de mas la noi, că ni-a fi pomană, vezi ce vremei afară.

— Bine muiere, bine făcuși, dai de cină să nu doarmă flămând, zisei eu muierei mele, care să și grăbi a pune cina pentru noi doi la masă, iar' pentru copil la vatră. După ce să culcă copilul și muierea mea simți că a adormit, mi zise: »Măi Arvinte noi copii n'avem tu ești în slujbă împărătească, eu stau tot singură acasă, n'are nici cine-mi aduce un urciur de apă, ori un braț de lemne, da să luăm copilul acesta de suflet, și să-l creștem ca pe al nostru, că numai spre bine ne poate fi colo când vom fi bătrâni«.

— Eu m'am învoit, și copilul acela, din aceea minută a fost socotit ca și al nostru. Și nu-mi părea rău, era bun ascultător, și era de ajutorință muierei mele.

(Va urma.)

Leac bun: Dle doctor, mă doare pieptul când răsufli, ce e de făcut?

— Nu mai răsufli!

Creșterea viermilor de mătase.

Vârsta întâia.

Vârsta întâia a viermilor de mătase este cea care urmează îndată după ieșirea lor din sămânță și până la întâia năpărlire sau schimbare a pielei.

Ieșirea viermilor din sămânță să face cu deosebire dimineața. Pe deo parte, pentru a-i hrăni, iar' pe de altă parte pentru ai putea ridica ușor din cutia în care s'a clocit sămânța, peste hârtia ciuruită pusă deasupra seminței de viermi de mătase, să pun frunze întregi de dud, pe care viermii eșiți să urcă îndată, trecând prin găurile făcute în hârtie. Frunzele de dud, pe care s'au urcat viermii să ridică încet și să așeze pe o altă foaie de hârtie, care să pune pe lavite sau paturi, și pe care li să dă îndată cea dintâi hrană de frunză de dud. Frunzule de dud cu cari să hrănesc viermii în vârsta întâia, trebuie să fie tăiate mărunț. Căldura din odaie să nu să schimbe, să fie ca și în timpul clocirii, cam de 25 centigrade. Hrana să dă de 6 ori pe zi, împărțind timpul zilei cât să poate de potrivit între o hrană și alta.

Mânile copiilor sau tetelor, care culeg frunzele de dud, să fie bine spălate, ca să nu aibă nici un miros, fiindcă necurătenia este foarte vătămătoare viermilor de mătase. Cuțitul cu care să toacă foile, trebuie să fie și acela foarte curat. În zilele dintâi să găsec mulți viermi morți pe foaia de hârtie, numai fiindcă mânilor celor cari au cules frunză nu au fost destul de curate. Numai când frunza dudului este foarte tânără și fragedă, ea să poate da viermușilor și nemărunțită.

Cam după 6 zile dela ieșirea din sămânță, viermii își schimbă pielea. Înainte de această schimbare viermii cad în amorțeală, după care urmează o liniște deplină, un somn. Când viermii încep a schimba pielea, trebuie să li să dea de mâncare mai des și mai puțin; iar' când o parte din ei și-au schimbat pielea, nu li să mai dă de loc de mâncare în timp de o jumătate de zi. Prin aceasta să dă timp viermilor încă adormiți să se deștepte, să-și schimbe pielea și să ajungă cu toții deodată aproape în aceeași stare.

După schimbarea pielei, în timpul căreia pot peri mulți vermi, dacă nu să îngrijesc bine, după cum am zis mai sus, urmează vârsta a doua.

Vârsta a doua.

Vârsta a doua ține cam patru zile până începe a doua năpărlire sau schimbare a peleii și care schimbare să face tot ca cea dintâi.

În timpul vârstei a doua, căldura odăilor, în care să cresc viermii de mătase,

tase, trebuie să se scadă cam de un grad, adică să fie între 23 și 24 grade centigrade (sau cam 19 grade Réaumur). Viermii mărindu-să din ce în ce mai mult, trebuie să le dăm mai mult loc, săi punem mai rari pe lavițe sau paturi. Pentru-ca să-i rărim punem pe-ste viermi frunze întregi de dud.

Viermii să urcă pe aceste frunze pe cari le luăm în urmă încet împreună cu viermii și le așezăm mai rar pe un pat. Această rărare a viermilor s'au schimbare de pat să face decâteori vedem că viermii sunt prea deși.

Cea din urmă schimbare de pat trebuie să se facă în ajunul când este să înceapă a treia năpărlire sau schimbare a pielii, fiindcă altmintrelea viermii ar adormi pe un strat prea gros de foi și excremente, care ar da mirosuri vătămătoare sănătății lor.

Dela conferința învățătorească din tractul Oraștiei.

Influența dezastruoasă a alcoolizmului asupra organismului omenesc în general; în special cari sunt căile și mijloacele, prin cari cu efect s'ar putea lucra începând din școala elementară întru preîntâmpinarea vițiului beției.

Nici beutorii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu!

Patima beției, sau alcoolizmul este una dintre cele mai groaznice patimi ale timpului nostru, pentru-că ea a copleșit aproape toate popoarele din lume.

Acest dușman de moarte al omenirii și-a luat începutul încă din timpurile cele mai vechi, începând chiar dela bătrânul Noe, iar' în ziua de azi ea și-a vârat ghiarele sale spurcate în toate clasele omenirii, căci unde patima beției și-a făcut odată drum, urmările zdrobitoare nu întârzie, căci ea dărâpănează sănătatea, timpește mintea și sufletul, trage în noroi vază, onoare, caracter, ba ce e mai mult, trece în copii slăbiciunea părinților, pe urmă le răpește și bunurile materiale, ducându-i pe toți la sapă de lemn; astfel corpul social suferă din pricina ei în două direcțiuni pe de o parte sărăcind, ajunge la ruină materială, pe de altă parte, să primejduiește însași ființa neamului omenesc.

Bărbații cu știință din lumea întreagă, făcând cercetări, au dovedit și dovedesc, că beuturile alcoolice sunt otrăvitoare, dacă să consumă în măsură mare, — căci ele cauzează oamenilor o mulțime de boale grele și adese-ori incurabile, precum e: bătaia de inimă, aprinderea de creier și plumăni, apoplexia ș. a. în urma cărora adeseori urmează și o moarte grăbnică, precum zice înțeleptul Tertulian că: »beția este bătrânețea timpurie și moarte repentină«.

Pentru a înțelege urmările dezastruoase a beuturilor spirituoase, nu trebuie să fie omul mare filozof, pentru-că fiecare poate să priceapă, că beutura face dintr'un om bun, teafăr și cu renume, o feară sălbatică, carea răcnește, să tăvălește, înjură, bate, fură și adeseori face moarte de om, — nu este o beătură prielnică și sănătoasă, ci este o adevărată otravă, precum zise înțeleptul Solomon că: »vinul la capet mușcă ca șerpele și varsă veninul ca vipera.«

Bind omul alcool, acesta trece din stomach în sânge și circulează prin toate părțile trupului, pe cari începe ale irita, dovadă că omul după câteva minute devine mai vesel, mai vorbăreț, iar' după-ce a mai luat câteva porțiuni, alcoolul ajunge la creier, asupra cărora presionează, îi aprinde, îi tulbură și-i face incapabili de a mai putea judeca, astfel corpul întreg devine debil și fără simțiri, dovadă că, omul beat nu știe ce face și ce vorbește, nu mai poate sta pe picioare, ci să leagănă în toate părțile, cade și să zdrobește; omul beat toate lucrurile le vede întorse și i-să par în stare nenaturală, aci i-să pare că să leagănă drumul, că să mișcă casele și să învârtă pământul, nu mai cunoaște pe nime, bă de multe ori nici locuința sa proprie; un astfel de om fie ori cât de zelos, literat, îndurat, eroic și muncitor, dar' dacă e bețiv, toate acestea merite i să nimicesc, precum zice proverbul: »ar avea minte frumoasă dar' ce folos că e bețiv«, iar' Ioan gură de aur numește pe bețivi »petece de rușine ale omenirii«.

Din toate celea expuse, ne putem pe deplin convinge, că ce periculoase sunt beuturile alcoolice și ce influență dezastruoasă pot avea asupra organismului omenesc; dar' în contra tuturor acestor dovezi, consumătorii de alcool sunt de credință, că el dă putere omului, de aceea dragostea pentru el să lătește tot mai mult în toate păturile omenirii.

Credința această însă este foarte greșită, căci omul bind mult rachiu, își pierde pofta de mâncare, fiind-că organele mistuirii și întreg corpul îi sunt pe jumătate amorțite și nau lipsă de hrană.

Repetându-să aceasta mai de multe-ori, organele trupului slăbesc și în urmă pere. Toate acestea să dovedesc zilnic la oamenii beutori cari mor prin spitale, la cari sa constatat, că stomacul e ars de alcool, ficatul umflat, rinichii putrezi și creierii sângerăți.

Beuturile alcoolice, nu nimicesc numai pe indivizii cari le consumă, ci ele nimicesc chiar și generațiunile viitoare, adică pe copiii nevinovați de păcatele părinților. Insași Scriptura zice că: »păcatele părinților se vor pedepsi

în copii copiilor până la a șaptea spiță,« cea-ce să dovedește la oamenii beutori, ai căror copii să nasc infectați cu diferite boale.

Afară de acestea, mai sunt și unele mame, cari în neștiința lor — pentru-că să ducă în deplinire unele lucruri neconturbate tot mereu, dau micuților ce plâng în leagăn să sugă din naframă zăhar inmuiat în alcool, ba unele mai fără judecată, le dau cu lingurița să bea ca să adoarmă și aceasta încă este o cauză, de mor așa mulți copii ai popoului.

Omenimea consumătoare de alcool nu crede, respective nu vrea să creadă, că beuturile alcoolice sunt otrăvitoare, deși oamenii culți și cu durere cătră dânșii — văzând ruina lor individuală, morală și materială, pentru de ai putea combate dela vițiul beției, le aduc exemple vii chiar și cu animalele de casă, de exemplu: îmbătând un câne cu alcool, sau dovedit că și perde pofta de mâncare, stă supărat și e furios cătră stăpânul său, iar' dacă i să dă în porțiuni mai mari, moare ca de otravă, asemenea sau incercat și cu paserile de casă și rezultatul tot același a fost.

Constatându-să că urmările triste și înfricoșate ale acestui dușman al popoarelor, în loc de a să stirpi, mai tare să lătește, au pășit la mijloc însuși statele, conchemând mai multe congrese internaționale și au făurit astfel de legi, a căror problemă este: tămăduirea popoarelor de jos până sus de această viperă veninoasă, aducând omenimea la conștiința de sine.

Mijloacele pentru delăturarea acestui vițiu ar fi următoarele:

1.) Dacă statele voesc să mântuească populațiunea de această patimă, să aducă legi aspre în privința aceasta, tocmai precum sau adus în Svedia și Norvegia, cari pot servi de model tuturor și al căror rezultat au fost foarte favorabil.

2.) Formarea reuniunilor de temperanță impuse prin lege.

3.) Statul preoțesc să fie la culmea chemării sale lucrând într'acolo, ca datinile de până acum să fie delăturate precum: folosirea alcoolului la botez, pomeni, îngropăciuni și nunte, ș. a.

4.) Statul învățătorec de asemenea să fie la culmea chemării sale, dânduși toată silința a planta în tinerile mlădițe ura și disprețul acestui rău.

5.) Să se tipărească foi și broșuri anume întogmite spre acest scop, punându-să la dispoziția tinerimei atât în, cât și afară de școală.

6.) Să se țină prelegeri cât mai dese pentru combaterea alcoolului.

7.) Să fie pedepsiți aspru toți acei indivizi care să dovedesc că sunt apliceți spre beătură.

Introducându-să, și aplicându-să cu toată severitatea aceste mijloace, credem că cu timpul s'ar putea ajunge tinta și scopul dorit.

Teofil Crișan, invaditor.

Știri de tot felul.

Târgul Orăștiei, ce să ținea în tot anul în zilele dela 1—4 Iunie, în anul acesta să ține în zilele dela 8—11 Iunie st. n.

Expoziția din București să va deschide, conform știrilor mai nouă, în 14/27 Maiu a. c.

Cutremur de pământ în Ungaria. Din partea de miază zi a țării noastre, din orașul Cincibiserici (Pécs), cu datul de 25 Aprilie au sosit știri, că acolo s'a simțit un cutremur de pământ care a ținut 41 de secunde. Paguba de — astădată — n'a făcut.

Asentările. După cum să vestește, în vara aceasta vor fi două asentări (număruș). Una în Iunie și alta în Iulie sau 1 August. La aceasta din urmă vor fi chemați feciorii obligați pe anul acesta.

Di Ministru de agricultură, Darányi a hotărît a expune la expoziția din București altoi grupați după diferite școale de pomărit din țară. Cu esecutarea lucrărilor de espunere este însărcinat Krezsics inv. specialist în ale grădinăritului din Lugos.

† **Paraschiva Cupșa n. Pop** protopopeasă gr. or. rom. în Cupșeni după lungi și grele suferințe, împărțită cu s. taine, și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Creatorului Luni în 3/16 Aprile a. c. în al 62-lea an al etății și un an al văduviei sale. Rămășițele pământesti au fost așezate spre vecinică odihnă Joi în 19 April n. în cimiteriul bisericeii ortodoxe române din Cupșeni. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Bancă românească în Baia-mare. La Baia-mare să lucră bărbătește pentru înființarea unui institut de bani care să fie sprijinul și razimul adevărat al poporului românesc din acelea părți.

Fruntașii noștri români din acelea părți au ținut în 17 c. (a treia zi de Paști) o adunare la Baia-mare, în care s'a subscris »Prospectul« pentru subscrierea de acțiuni.

Numele noului institut va fi »Ignis«, care însemnă — pe latinește — focul sau sălul pentru binele de obște și stărnirea în lucrare pentru acel bine.

•C.

In loo de anunțuri de logodnă.

Di Victor Tordășianu, referent conzistorial și dșoara Eugenia Iovescu, profesoară la școala de fete a »Asociațiunii«, drept rescumpărare a anunțurilor de logodnă, dăruesc pentru »Muzeul etnografic« al »Asociațiunii« 20 cor. fondului de 20 bani al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare 10 cor.

San-Francisco — pustiu. Din marelui oraș de mai ieri-alaltăeri, în urmarea grozavului cutremur — azi numai ruine să vad. Abia a rămas a patra parte din oraș, marginile cu case mici de lemn. În fine după o luptă uriașă de trei zile, a succes a renova țevile dela apaduct și a localiza focul.

Soldații păzesc zi și noapte ruinele căci hoții Chinezilor și ai Japonezilor, să furișează noaptea pe la ruinele unde știu că zac comori ingropate și cearcă să le fure. Soldații însă la moment li pușcă, fără nici o provocare, că așa li-i porunca. Primarul orașului a zis, că orașul va fi mai frumos de cum a fost, căci au atâția bani, încât nu le trebuie ajutorul nimănuia.

L'a lovit guta de rachie. Un muncitor din Fabricul-Timișorii s'a pus într'o zi la rachie și atâta a beut, până l'a prins sara în birt. Deși era beat cum se cade, totuși de drum a mai supt o »glăjuță«. A plecat apoi cătră casă. Abia a mers însă vre-o câți-va pași, a căzut jos și — a murit.

Produoțiune împreună cu joc să va arangia Duminecă, la 29 Aprilie st. n. 1906, în școala română gr.-or. din Almașul mic, cu următorul program: 1. a) »Trei Doamne și toți trei«, de G. Coșbuc; b) »Cântecul fusului«, de G. Coșbuc declamări; 2. a) »Reverie«, de C. Dimitrescu; b) »Consolare«, Mazur de N. Todea, solo-uri de violină. 3. a) »Păsăruie«, de G. S. Vasiliu; b) »Călugărița«, de C. Decker; române pentru sopran și bariton arang. de N. Todea. 4. a) și b) »Declamări hazlii«. 5. a) »Luna Maiu«, de A. Kutschera; b) »Cântece populare«, culese și arang. de N. T.; solo-uri de violină. »Hartă Rezeșul«, operetă comică într'un act de V. Alexandri. Prețul intrării: De persoană 1 coroană. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat în favorul școalei.

Case sinucigași într'o zi. În capitala Ungariei șasă persoane și-au sfârșit viața Sâmbătă. Intre aceștia au fost un neguțator, un sergent, un croitor, o fată de tipografie, o servitoare și un medic. Doi s'au pușcat, doi au sărit din etaje, iar fetele au beut otravă.

Serum contra aprinderii de plumâni. Prof. vienez Dr. Siegfried Tauber a inventat un serum vindecător contra aprinderii de plumâni și a făcut primele experimentări cu succes în vindecarea aprinderii de plumâni cu noul seu serum. Până acum aprinderea de plumâni era tratată și vindecată numai simptomatic. Acum însă a reușit Dr. Tauber să vindece un număr din cele mai grele cazuri de aprindere de plumâni. Serum-ul lui Tauber înseamnă un mare progres al medicinei moderne.

Falsifioători de bani. Poliția din Deva a dat de urmele unei mari bande, care falsifică bani. Membrii bandei sunt vre-o 30. Ei falsificau și răspândeau bani răi de câte 1 fl. cari umblă încă. Bani de aceștia fași să află prin toate orașele Ardealului. Cuibul bandei să află între Ciangăii așezați lângă Deva. Capul bandei este o femeie, văduva Csobort, care împreună cu câțiva soți, a fost prinsă.

„Patria“, cassă de economii, societate pe acțiuni în Blaj, s'a înscris în șirul membrilor fondatori ai »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, cu taxa de 100 cor., vărsată la cassa Reuniunii.

Paguba produsă de ciurma de porci. După datele statistice paguba produsă de ciurma ivită între porci se arată prin următoarele cifre: S'a ivit mai întâiu în a. 1895 în Kőbánya (Steinbruch) lângă Budapesta, de unde s'a lătit în toate părțile, omorând în acel an 365.444 de capete. În 1896: 670.835, în 1897: 372.568, în 1898: 212.706, în 1899: 205.668, în 1900: 173.107, în 1901: 130.454, în 1902: 135.124, în 1903: 113.208. În decurs de 9 ani a cauzat o pagubă de 2,379.810.

Al 84-lea! Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit ajutorul statuar după reposatul membru Maria Moise n. Cimbru.

In mil de cazuri s'a adevărit perfecțiunea crucei duble electro-magnetice R. B. Nr. 86967 inventate de dl Müller Albert Budapesta V. Vadász u. 42/a. Din nou avem ocazie să publicăm aci o scrisoare originală: Stimat de Müller! Succesul aparatului dtale R. B. Nr. 86967 e minunat. În urma întrebunțării acestui aparat m'am vindecat pe deplin, primește pentru aceasta sincera mea mulțămintă. Palanca-nouă, 1904. Cu stimă: F. Lindenschmidt.

Inventatorul radium-ului a murit. Profesorul Curie din Paris, care a inventat minunatul mineral radium și care pentru invenția sa a fost distins cu premiul Nobel, vîind Joi să treacă

pe partea cealaltă a stradei a fost călcat de o trăsură de marfă și a rămas mort pe loc cu capul spart. Catastrofa s'a întâmplat în strada Dauphine din Paris. Moartea lui e o pierdere mare pentru toată lumea. Curie era de 45 ani.

*

Câți bani de argint, de nickel și de aramă sunt în circulație. În pătratul prim din anul curent sau bătut monede de 2 fileri 2,280.713 bucăți, în valoare de 45,614 cor. 26 fil. Tot în acest timp au fost puse în circulație 6,563.875 bucăți monede de 2 fileri și 431.000 monede de 1 filer, la olaltă în valoare de 115,587 coroane 50 fileri. Cu aceste cu tot sunt acum în circulație 241,679.898 monede de 2 fil. și 42,305.800 de 1 fil. Nu sunt puse în circulație încă 60,416.003 monede de 2 fil. și 35,694.200 de 1 fil., în valoare de 1,565.262 cor. 06 fil. Mai sunt în circulație 3.840.000 monede de 5 cor., 60 milioane de câte 1 cor., 54 milioane monede de câte 20 fil. și 72 milioane monede de câte 10 fil. bătute din pătratul ultim a anului trecut cari sunt puse în circulație în anul acesta.

Sfaturi.

Contra găinilor care mănâncă ouă. — Iată un mijloc empiric care poate fi întrebuințat: să golește un ou în care să pune ferăstrăitură de lemn foarte fină amestecată cu făină de muștar, sau în loc de muștar să poate întrebuința tinctură de aloës. Oul astfel umplut să astupă la gaură cu puțină hârtie gumată și apoi să pune sara în cuib cu hârtia în jos. Găinele care vor încerca să mănânce acest ou, dau de aceasta amestecătură care nu le place și nu vor încerca a mânca alte ouă. Dacă acest procedeu nu e bun, atunci nu rămâne decât cuțitul, pentru că găinele cari au acest prost obicei să nu'l mai transmită și la altele.

*

Proprietățile foiei de iederă. — După părerea unora foiele de iederă pot înlocui cu succes, benzina, la scoaterea petelor de grăsime de pe haine.

Pentru aceasta să iau vr'o 20 foi tinere și verzi, curate care să pun într'un vas, în care să toarnă un litru de apă fiartă. Să lase astfel 2 ceasuri și apoi să scurge zama aceia, care să întrebuințeze frecându-să locul udat cu peria.

După părerea persoanelor care au întrebuințat acest procedeu, colorarea hainelor curățate cu această zamă să înfrumusețează, și haina spălată își reia aspectul obișnuit, cu o singură condiție: însă și anume ca haina spălată și frecată cu peria să se lase să se usuce fără a se mai călca.

Spălatul lânii. Mai toți proprietarii, cari țin oi să ocupă și cu spălatul lânii, puțin însă reușesc a avea o lână curată, albă și în acelaș timp moale și prefăcută astfel, ca să se lucreze cu cea mai mare ușurință. Pentru a putea ajunge la acest rezultat, să spală bine lănga în apă, în care să pune la fiecare sută kilograme de lână ce trebuie a să spala următoarea compoziție: 6 klgr. carbonat de sodă, 1 litru amoniac și 1/2 gram metyl violet. Aceste le putem cumpăra din ori-ce droguerie.

*

Furnicile în cosituri. Furnicile devin de multe ori foarte supărătoare pe cositurile noastre prin aceea, că ridică furnicare, care sunt dotdeauna o pedecă la cositul ierbei. Putem să facem ca ele să se imprăstie prin aceea, că le neliniștim mereu în cuburile lor, scormonind și imprăștiind furnicările lor în restimpuri cât de dese.

FELURIMI

Somnul înainte de miezul nopții, nu numai din punct de vedere al sănătății este cel mai priincios pentru orgsnizmul omenesc, dar' e mult mai convenabil și ca natura omenească, decât somnul de după miezul nopții sau de dimineața, când este neliniștit. — Față de lucrarea de toate zilele, organismul are trebuință de recreație prin somn de 7 sau 8 oare, spre care scop timpul de noapte este mai acomodat, și cei-ce au lucrări spirituale, fiind-că timpul de noapte este mai liniștit prefer a întrebuința oarele întregi a nopții, când neconturbați să transpun în sfera lor de gândire. În astfel de cazuri însă toate sfortările zădarnice pentru susținerea energiei organismului prin diferite beuturi întăritore, cari numai pe un timp oare-care încoardă sistemul nervos al organismului, că iarăși să se lascileze în contul celei mai hotărâtoare acreații, care este somnul la timpul său.

Dumineca 2-a d. Paști a Mironosițelor gl. 2 sft. 4.

Dum	16 M. Agapia	29 Peter M.
Luni	17 Cuv. Pâr. Sim.	30 Catarina
Marti	18 C. Ioan din peșt.	1 Mai Filip
Merc.	19 S. Ioan	2' Atanasiu
Joi	20 C. T. Tr. hina	3 (+) Af. Cr.
Viñeri	21 S. M. Ianuarie	4 Florian
Samb.	22 Cuv. T. Siches	5 Pius

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

De la 29 Aprilie până la 5 Mai nr. n. 1906.

29 Aprilie Csatád, Csongrád, Kiskörös, Kula, Mézőtur, Pankota, Septős, Szamosújvár, Szeged, Széleskut (Pozsonym.), Szikszó, Temerin, Tizsakürth, Tizsanána, Törökkanizsa. — **30.** Abrudbánya, Alsóör, Avásujváros, Bonyhád, Csantavér, Devécsér, Eperjés, Hajdúvámospércs, Herczegszőlős, Hoszszuhetény, Jakabfalva, Kő-

halom, Kótelek, Lelesz, Mernye, Misztótfalu, Mór, Muravid, Nagyatád, Nagyfalva (Árvam.), Ósinka, Rábaszentmárton, Rahó, Svedlér, Szenicz, Szentendre, Turnischa, Zalaegerszeg.

1 Maiu. Almás (Bácsm.), Alsó-jára, Balassagyarmat, Bicske, Csorna, Dévény, Dezser, Dicsőszentmárton, Divény, Felsőszölnök, Gyékényes, Gyergyóditró, Jablonicz, Kassa, Kászonalitz, Libetbánya, Magyarcsanád, Magyaróvár, Maiss, Marczali, Mezőbánd, Muraszerdahely, Nagygáj, Nagyvácszony, Németpróna, Rozsnyó (Gömörm.), Sárosd, Sellye (Baranyam.), Stomfa, Surány, Szentgyörgy (Barsm.), Szielnicz, Teke, Temeskutas, Turdossin, Verőcze, Veszprém, Vojtek, Zircz. — **2.** Diószeg, Káposztafalu, Kisterenne, Komárom, Kovászna, Maroskecze, Nagyilonda, Nagysurány, Nyirlugos, Orsova, Szatmárnémeti, Tökete-rebes. — **3.** Alsólendva, Alsószopor, Borostyánkő, Bős, Csernátfalva, Csikbánkfalva, Csikcsekefalva, Csikszentmárton, Csötörtök, Dobricza, Egeg, Idvor, Kákova, Kőszvényes, Lupsa, Malaczka, Máriapócs, Micske, Nagyszeben, Németkeresztur, Privigye, Ratkó, Szentantal, Szentkereszt (Zalam), Tarcsa, Tiszaujlak. — **4.** Alsó-paty, Baksa (Zalam.), Bátorkesz, Feled, Felsőszálaspatak, Karád, Korog, Marosludas, Óradna, Radvány, Sajógömör, Száskabánya, Székelyhid, Székelykeresztur, Vasvár, Zsibó. — **5.** Agyógy, Bozók, Görgényszentimre, Hosszupereszteg, Karánsebes, Kolozsmonostor, Lugos, Mezőörményes, Olad, Ráczkozár, Rimaszombat, Románécska, Rápiógyörgye, Temeskubin, Ujmoldova, Vojla.

Cărbuni de fag

în ori-ce cantitate
să caută spre
cumpărare.
Oferte sunt a să
înainta la domnul

CAROL GROSS, Oraștie (Szászváros).

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public din Deva și jur, că am cumpărat

Farmacia a „Hollóhoz“

a lui BRUZ LÁSZLÓ din piața Devei.

Mi-am provăzut aceasta farmacie cu medicamentele cele mai bune, cu articli de toaletă, cu parfumuri franțuzesti, cu diferite varietăți, ce să țin de o farmacie bine aprovizionată, cu diferite bandage etc. etc., cu'n cuvânt, cu totul ce poate satisface așteptărilor p. t. public, cerând să mă onoreze cu toată încrederea.

Deva, în Aprilie 1906.

Cu toată stima
ERŐS ALADÁR,
farmacist dipl.

Tusea!

Cine nu vrea s'o ia în seamă păcătuiește în
contra sănătății proprii!

Caramellele lui Kaiser

cu marca de scutire „3 brazi”,
sunt încercate și recomandate de toate
autoritățile medicale ca mijloc contra
tusei, răgușelei, catarrhului, fleg-
mei și a catarrhului cronic de
grumazi.

4512 atestate dovedesc că împlinesc
ceea ce promit.
Pachetul de 20 și 40 bani să căpăta la
farmacia

JOSEF GRAFFIUS în Orăștie.

Cine are ceva de vândut sau de
cumpărat să se adreseze la dl CAROL
GROSZ în Orăștie, care dă ori-ce
informații.

ALTOI

de viță de vie ireproșabili
precum și capeti (surcei) și rădăcini de
viță de vie europeană și americană.

să poate căpăta numai la

Prima școală transilvană de viță de vie
din Mediaș (Medgyes)

a lui

Mihail Ambrosi,

proprietar de vii și presidiul comisiei de
vierit al societății agricole sășești din
Transilvania.

Tipografia „MINERVA” în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA”

e provăzută cu cele mai bune mijloace
technice și fiind bine asortată cu tot felul
de caractere de litere din cele mai mo-
derne, e pusă în pozițiune de a putea
executa ori-ce comande prompt, cu cea
mai mare acurateță și cu prețuri ieftine.
Totodată să îngrijește ca acelea să fie es-
tetic lucrate, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de sprin-
ginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă
aceasta despre promptitudinea și acurateța
cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în
acest mare comitat, să roagă de binevoi-
torul sprigin al institutelor românești și
al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM”
revistă ptu agricultură
industrie și comerț.

Comandele
din afară să
efectuesc repede!

Opuri —
Bilete de log. —
Broșuri —
Circulari —
Bil. de vizită —
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist. —
Placate —
Ord. de dans —
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent. —
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de cun. —
Etc. etc. etc.

„THE MUTUAL”

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual” sunt neatacabile după
doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate
se plătește suma asigurată și în cas când moartea a pro-
venit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual
sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință
și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței mi-
litare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de
aceasta acei indivizi cari sunț în armata comună ces. și
reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială
(honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt
asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din
contract fără cea mai mică detragere și fără de a se
plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plă-
cere și la administrația acestei foi. 41—52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

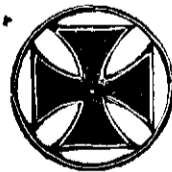
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-
vindecă boale vechi

de ani. 107—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene,
neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, ameteli, fiiuturi de ureche, bă-
taie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, auzul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa pofter
de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, utul în pat, in-
fluența pinsomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale
cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria
mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire inven-
țiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acei pacient, care în decurs
de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a
constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public
asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta”
deoare-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost
oțcios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și
circulat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeoseb.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburi cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expedițe din centru și locul de vnzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V. strada Vadász 42 G. colțul
strada Kátman.

74
distingeri
6
medalii de stat

10.000
motoare livrate
spre îndeplinirea
tuturora.

(4-10)

Filiala

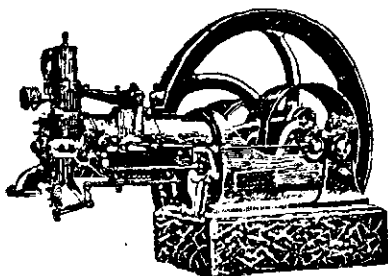
Fabricii de motoare din Drezda

Ignatîu Gellért & Cie.

Budapest, VI., Teréz-körút 41.

Telefon 12-91.

Motoare cu benzină, cu ulei, cu spirit, cu acetylen. — Motoare cu benzină pentru imblătit.

Cele mai moderne, cele mai perfecte și cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai excelent fabricat în toată Europa. Construcție durabilă. Pregătit din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de reparatură. — Rentabil la siguranță. — Manuplarea e foarte simplă. — Spesele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot servi în lucrul la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la negoțul cu lapte, la imblătit etc.

Instalările nouă să fac prin oamenii noștri experți.

Deslușiri și preliminară să dau la cerere.

Garanță bună!

Condițiuni de solvire avantajoase.

Török e făuritorul norocului!

De neîntrecut este norocul, care favorizează colecturile noastre principale. Mai mult de **25 milioane coroane** am plătit noi în scurt timp mușterilor noștri, și dintre acestea **cele mai mari câștiguri** și anume:

de 2-ori premiul cel mare de 600.000 coroane, câștigul cel mare de 400.000 coroane, 5 de câte 100.000, 3 de 90.000, 2 de 80.000, 3 de 70.000, 3 de 60.000, mai multe de 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și încă alte multe câștiguri de 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 ș. a. m. d.

Avind deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fiecare ca dela noi să-și procure losurile. — În a 18-a loterie de clasă reg. ung. să vor trage din nou din

125.000 losuri 62.500

câștiguri în bani. În total să va sorti enorma sumă de **14 milioane 457.000 coroane.**

Bestellen Sie die bei Ihrem

Namen stehende Glücksnummer!

Viel Geld verschönert das Leben! Vielleicht überrascht der Mann die Frau oder die Frau den Mann durch Ankauf der neben den Namen stehenden Nummer mit einem Hauptgewinn! Der Zufall spielt im Leben eine grosse Rolle und kann es gerade ein Zufall sein, mit der neben dem betreffenden Namen stehenden Nummer das Loos getroffen zu haben, welches einen grossen Gewinn erhält.

Adám, Adél	4040	Dezso, Erzsébet	6411	Iván, Jolán	12305	Óttó, Melánia	29441
Adélár, Agnes	6314	Ede, Eszter	9888	Jakab, Józsa	20284	Gábor, Narcisiz	20089
Adólf, Agota	9007	Elek, Etel	19821	János, Judith	20988	Pal, Neszti	24236
Agoston, Amália	19162	Elemér, Flóra	20580	Jenő, Juliska	21208	Péter, Olga	21277
Aladár, Anna	20445	Emil, Franciska	22032	József, Karolin	24265	Pista, Paula	28576
Albert, Anatólia	21619	Endre, Frida	24252	Kálmán, Katinka	28874	Richard, Pelagie	22715
Aliréd, Apollonia	24215	Ernő, Genováva	24563	Károly, Katalin	29634	Édórt, Petronia	35640
Akos, Aranka	24285	Ferenc, Gertrud	29633	Kornél, Klára	35318	Budólf, Piroška	37411
Ambrus, Berta	28881	Frigyés, Gabriella	34933	Kristóf, Klelild	36825	Salamon, Regina	38164
András, Blanka	34352	Fülöp, Gizella	36779	Lajos, Kornélia	38138	Samu, Rózsika	38238
Antal, Borbála	36451	Gábor, Hedvig	38118	László, Krisztina	38226	Sándor, Rozália	41921
Arnold, Boriska	37424	Gáspár, Heléna	38173	Leo, Kunigunda	41919	Simon, Sári	38591
Árpád, Betti	38169	Gergely, Henriett	41795	Lipót, Laura	64204	Tamas, Sarolta	34769
Arfáur, Bella	41794	Sera, Hermina	51398	Lőrinc, Lenke	84738	Tibor, Szerena	36049
Aurél, Brigitta	41938	Gusztáv, Hilda	84702	Manó, Leonia	86014	Theodór, Theodora	92773
Áttila, Cecília	84309	György, Ibolyka	84780	Markus, Lidia	90870	Tivadár, Teréz	123508
Balász, Cornelia	84773	Gyula, Iduska	89219	Márton, Lina	101939	Tóbiás, Terus	123504
Bálint, Dóra	86065	Henrik, Hona	101914	Mátyás, Ludmilla	123502	Vendel, Valéria	123508
Barnabás, Gerettya	101404	Hermann, Ilma	123501	Mihály, Lujza	123507	Viktor, Veronika	123516
Béla, Cecília	106999	Hugó, Ilka	123506	Miklós, Magdolna	123519	Vilmos, Viktória	123520
Benedek, Estonia	123505	Ignác, Irén	123546	Miksa, Malvin	123511	Vince, Vilma	123518
Bernát, Emma	123509	Illés, Irma	123510	Mór, Marzi	123515	Zoltán, Zsófia	123521
Dániel, Ernesztin	123513	Imre, Izabella	123511	Nándor, Mária	5483	Zsigmond, Leuzsanna	123522
Dávid, Eva	123517	István, Janka	3512	Orbán, Mártha	8926		
Dénes, Evelln	5637	Isidor, Johanna	8602	Oszkár, Matild	12314		

Cel mai mare câștig evaluează **1.000.000** coroane.

Special 1 premiu cu **600.000**, 1 câștig à **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 2 à **90.000**, 2 à **80.000**, 2 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 3 à **40.000**, 3 à **30.000**, 6 à **25.000**, 9 à **20.000**, 13 à **15.000**, 44 à **10.000**, și multe altele.

Costul losurilor originale de clasă I. este:

pentru o optime ($\frac{1}{8}$) fl. - 75 sau cor. 150 pentru un pătr. ($\frac{1}{4}$) fl. 150 sau cor. 30 —
" o jumét. ($\frac{1}{2}$) " 30 — " 60 — " întreg ($\frac{1}{1}$) " 60 — " 120 —
și se trimite cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor

= Planurile oficiale se trimite gratis =

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

6 Maiu n. a. e. la

A. Török & Co.

Cassa cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

Secțiunile loteriei de clasă a colecturii noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

2. filială: Museumring 11/a

1. filială: Waitznerring 4/a

3. filială: Elisabethring 54/a

Atențiune!

Veritabila marfă de Sepeș, calitatea cea mai încrezută de bună și vestită.

Pânză de in

și

articole de damast

să pot afla:

în fiecare prăvălie mai mare.

Marca de scutire a fabricii înregistr. din Késmark.

Cu marca
aceasta
numai fa-
bricate

din
Késmark
sunt
provăzute.

6-10

!! FABRICAT DIN PATRIE !!